

การเตรียมพร้อมก่อนเกษียณอายุของประชากรในกรุงเทพมหานคร

RETIREMENT PREPARATIONS IN BANGKOK

สุธามาต จันทรโฑ

สาขาการเงินและการธนาคาร คณะบริหารธุรกิจ

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ผู้รับผิดชอบบทความ

Sutamad Junto

E-mail: Sutamadj@gmail.com

Finance and Banking, Faculty of Business Administration,

Ramkhamhaeng University

Corresponding author

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุของประชากรในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 400 คน โดยผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือหลักที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ และความถี่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วย สถิติ t-test สถิติความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หากพบความแตกต่างจะนำไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ LSD

ผลการศึกษาค้นคว้าการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุของประชากรในกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน การเตรียมพร้อมด้านเศรษฐกิจ มีระดับการเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสูงกว่าด้านอื่นๆ ผลการเปรียบเทียบระดับการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุของประชากรในกรุงเทพ จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนบุตร ภาระเลี้ยงดูครอบครัว ลักษณะที่อยู่อาศัย หนี้สินที่ต้องผ่อนชำระ และอาชีพ สามารถสรุปการวิจัยได้ดังนี้ ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของประชากรในกรุงเทพมหานครที่มีระดับการศึกษา จำนวนบุตร ที่พักอาศัย และหนี้สินหรือ

ภาระผ่อนชำระต่างกัน ทำให้การเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของประชากรในกรุงเทพมหานครที่มีเพศ อายุ สถานะภาพ รายได้ต่อเดือน ภาระเลี้ยงดูครอบครัว และอาชีพต่างกัน ทำให้การเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุไม่ต่างกัน

คำสำคัญ: เกษียณอายุ, เตรียมพร้อมก่อนเกษียณ

Abstract

This independent study on Retirement Preparations in Bangkok. The purpose of this research was to study Retirement preparations in Bangkok. The sample population in Bangkok Area 400 peoples and questionnaires are a tool for data collection. By the statistics used in the descriptive analysis are frequency, percentage, mean, and standard deviation. Hypothesis test were for comparison, using t-test statistics to test hypotheses with one-way ANOVA. If differences are found, they will be compared in pairs by using LSD method.

Test results the hypothesis found as that population in Bangkok (1) An analysis of their retirement preparations yields that mean in the high level, while a consideration of more specific aspects shows that the economic preparations is a high level, higher than other aspects (2) The compare the level of significance for retirement preparation in Bangkok, classified by personal factors of the population in Bangkok, that consists of gender, age, status, education, salary, number of children, family burden, accommodation, liability and occupation The personal factors in the Bangkok area have different education, number of children, accommodation and liability, causing the retirement preparations is different with statistical significance of 0.05 level and the personal factors in the Bangkok area have different gender, age, status, salary, family burden and occupation, causing the retirement preparations is not different.

คำสำคัญ: Retirement, Retirement Preparations

บทนำ

หลายประเทศทั่วโลกกำลังเผชิญกับการเติบโตอย่างรวดเร็วของจำนวนผู้สูงอายุซึ่งเกิดจากหลายปัจจัย เช่น อัตราการเกิดของประชากรทั่วโลกมีแนวโน้มลดลง ประชากรมีอายุยืนขึ้นเนื่องจากการรักษาพยาบาลมีประสิทธิผลมากขึ้น และประชากรที่เกิดในยุค Baby Boomers ได้เข้าสู่วัยสูงอายุ โดยเฉพาะในประเทศที่พัฒนาแล้ว อย่างเช่น ประเทศฝรั่งเศส สวีเดน ญี่ปุ่น สิงคโปร์ ฯลฯ จากข้อมูลขององค์การอนามัยโลก (WHO) ได้มีการคาดการณ์ว่าจำนวนประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 3 ต่อปี ซึ่งในปี พ.ศ. 2560 จำนวนผู้สูงอายุทั่วโลกมีจำนวนประมาณ 963 ล้านคน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 13 ของประชากรทั่วโลก โดยในปี พ.ศ. 2573 คาดว่าจะมีจำนวนประชากรสูงอายุมากถึงประมาณ 1.4 พันล้านคนและจะเพิ่มขึ้นถึง 2 พันล้านคนในปี พ.ศ. 2593

ประชากรสูงอายุในประเทศไทยเติบโตเป็นอันดับสามในทวีปเอเชีย จำนวนผู้สูงอายุในประเทศไทยมีตัวเลขเทียบเท่ากับประเทศที่พัฒนาแล้วหลายประเทศซึ่งถือว่ามีอัตราการเติบโตเป็นอันดับสามในทวีปเอเชียรองมาจากประเทศเกาหลีใต้ และประเทศญี่ปุ่น โดยประเทศไทยนั้นได้เข้าใกล้สังคมผู้สูงวัยมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 สำนักงานสถิติแห่งชาติได้คาดการณ์ว่า ในปี พ.ศ. 2559 จำนวนผู้สูงอายุในไทยจะมีมากถึง 11.3 ล้านคนจากประชากรทั้งหมด 67.66 ล้านคนหรือคิดเป็นร้อยละ 16.7 ของประชากรทั้งหมดและจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มตัวในปี พ.ศ. 2565 และในปี พ.ศ. 2573 ประเทศไทยจะมีสัดส่วนประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นอยู่ที่ร้อยละ 26.9 ของประชากรไทย

ในอดีต รายได้หลักส่วนใหญ่ของผู้สูงอายุไทยมาจากบุตรและการทำงาน ส่วนเล็กน้อยจะมาจากเงินบำนาญบำนาญ และเบี้ยยังชีพ แต่ในช่วงปีหลังๆ เนื่องจากอัตราศักยภาพเกื้อหนุน (potential elderly support ratio) ซึ่งหมายถึงจำนวนประชากรวัยทำงานอายุ 15-59 ปี ต่อจำนวนประชากรสูงอายุ ได้ลดลงจาก 5 คนทำงาน ต่อผู้สูงอายุ 1 คน ในปี พ.ศ. 2553 เหลืออัตรา 4 ต่อ 1 ในปี พ.ศ. 2558 และจากการคาดการณ์ประชากรของประเทศไทยโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ว่าในปี พ.ศ. 2583 อัตราศักยภาพการเกื้อหนุนจะลดลงเหลือเพียง 1 ต่อ 1 ดังนั้นแหล่งรายได้จากบุตรที่เคยพึ่งพิงมาในอดีตมีแนวโน้มที่จะลดบทบาทลงโดยปริยาย ขณะที่บทบาทของเบี้ยยังชีพเริ่มมีสัดส่วนที่สูงขึ้น หากภาครัฐไม่มีการปรับโครงสร้างในระดับนโยบายเพื่อให้เกิดสถานะทางการเงินการคลังที่สอดคล้อง มาตรการเกื้อหนุนผู้สูงอายุเหล่านี้ย่อมเผชิญกับข้อจำกัดทางด้านสวัสดิการหลังการเกษียณ นอกจากนี้เรื่องความเพียงพอด้านการเงินของผู้สูงอายุแล้ว ยังมีประเด็นสืบเนื่องที่เป็นสิ่งที่น่าเป็นห่วงสำหรับสังคมผู้สูงอายุ ได้แก่ โรคภัยไข้เจ็บที่มาพร้อมกับการชราภาพ เมื่อคุณเกษียณอายุหรือเริ่มเข้าสู่วัยสูงอายุนั้น สิ่งก็ตามมาก็คือโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ ซึ่งจากการสำรวจพบว่า

โรคที่จะมาพร้อมกับการเกษียณอายุสูงสุด 5 อันดับแรก คือ โรคหัวใจและหลอดเลือด โรคต่อมไทรอยด์ โรคระบบกล้ามเนื้อ เส้นเอ็น กระดูกและข้อ โรคระบบทางเดินอาหาร และโรคระบบทางเดินหายใจ ตามลำดับ จะต้องใช้เงินเพื่อเป็นค่ารักษาพยาบาลค่อนข้างสูง และเมื่อท่านเข้าสู่วัยเกษียณอายุนั้น โอกาสที่จะต้องเผชิญกับโรคดังกล่าวข้างต้นนั้น ก็จะมีเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง “การเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุของประชากรในกรุงเทพมหานคร” เนื่องจากการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณ ในด้านต่างๆ มีความจำเป็น เพราะบางอย่างต้องใช้ระยะเวลาในการเตรียมการ ไม่ว่าจะเป็น ทางด้านร่างกาย จิตใจ การเงิน ที่อยู่อาศัย และการใช้เวลาว่าง เพื่อรองรับและรักษามาตรฐานการดำเนินชีวิตในช่วงหลังวัยเกษียณให้เทียบเท่าหรือใกล้เคียงกับการดำเนินชีวิตในช่วงก่อน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุของประชากรในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุของประชากรในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยด้านประชากรศาสตร์

ขอบเขตการศึกษา

1. ประชากรและตัวอย่าง คือ ประชากรที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร
2. ด้านเนื้อหา คือ เป็นการศึกษาการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุของประชากรในกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาปัจจัยด้านประชากร

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ประกอบไปด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนบุตร ภาวะเสี่ยงสูบบุหรี่ ลักษณะที่อยู่อาศัย หนี้สินที่ต้องผ่อนชำระ และอาชีพ
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุของประชากรในกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มาจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง จำนวน 5 ด้าน

- 2.1. การเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพร่างกาย
- 2.2. การเตรียมความพร้อมด้านพฤติกรรมจิตใจ
- 2.3. การเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจ
- 2.4. การเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย

2.5. การเตรียมความพร้อมด้านการใช้เวลาว่าง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประชากรในกรุงเทพมหานครตระหนักถึงความสำคัญของการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุ และเริ่มต้นวางแผนการดำเนินชีวิตภายหลังเกษียณอายุ เพื่อจะได้ใช้ชีวิตหลังเกษียณได้อย่างมีความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดี
2. เพื่อให้ทราบถึงระดับการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุของประชากรในกรุงเทพมหานคร โดยสามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางเพื่อส่งเสริมให้เกิดการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุของประชากรในกรุงเทพมหานครได้

ทบทวนวรรณกรรม

แอชลีย์ (Atchley, 1991, p.197, อ้างถึงใน วรวรรณ ชัยชื้อ, 2556, น. 10) ได้กล่าวถึงการเกษียณอายุว่าเป็นวงจรชีวิตในการประกอบอาชีพที่อยู่ในช่วงต่ำสุดของการจ้างงาน ความรับผิดชอบต่ออาชีพ และโอกาสในการทำงานต่างๆ จะลดต่ำลง การเกษียณอายุเป็นบทบาททางสังคมที่กำหนดให้มีระบบการแทนที่บุคคลตามสิทธิหน้าที่ และความสัมพันธ์กับคนอื่น นอกจากนี้การเกษียณอายุยังเป็นกระบวนการให้แต่ละบุคคลจัดเตรียมชีวิตเพื่อการเริ่มแสวงหาเพื่อการปรับตัวหรือมีกิจกรรมอื่นๆ หรือแม้แต่การปลีกตัวออกจากสังคม

วรวรรณ ชัยชื้อ (2556, น. 5) การที่บุคคลต้องออกจากงานที่ทำ เนื่องจากบุคคลนั้นทำงานมาจนครบอายุสูงสุดในการทำงาน ส่วนใหญ่บุคคลจะเกษียณอายุเมื่ออายุประมาณ 60-65 ปี และยังมีเกษียณอายุก่อนถึงวัย คือการที่บุคคลอายุการทำงานก่อนถึงอายุ 60 ปี สำหรับผู้รับราชการตามระเบียบข้าราชการพลเรือนกำหนดให้ราชการเกษียณอายุเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเมื่อมีอายุครบ 60 ปี บริบูรณ์

สุภลักษณ์ จันทา (2560, น. 6) การเตรียมความพร้อมสำหรับวัยก่อนการเกษียณอายุการทำงาน ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้กล่าวถึงการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุในด้านต่างๆ ทั้ง 5 ด้าน ดังนี้ การเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจ การเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย การเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพร่างกาย การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจและการเตรียมความพร้อมด้านการใช้เวลาว่าง

จิณณรัตน์ วราบุญนาคริรมย์ (2558, น. 7) การเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุ เป็นการเตรียมตัวของพนักงานเพื่อใช้ชีวิตหลังการเกษียณ ทั้งด้านจิตใจ คือ การทำจิตใจให้ผ่องใส คิดบวก มองโลกในแง่ดี ยอมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ส่วนทางด้านร่างกายก็ต้องมีการออกกำลังกายเป็นประจำ ทานอาหารถูกสุขลักษณะ หลีกเลี่ยงอาหารหรือสิ่งที่จะทำให้ร่างกายอ่อนแอ หรือไม่สบาย

วันชัย แก้วสุมาลี (2552, น. 3) การเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจ เป็นการเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงในรายรับรายจ่ายที่จะเกิดขึ้นหลังการเกษียณอายุการทำงาน รวมถึงการเตรียมความพร้อมในการวางแผนการใช้จ่ายเงินและเตรียมสะสมทรัพย์สินเงินทอง การประเมินรายรับ - รายจ่ายภายหลังชีวิตหลังการเกษียณอายุการทำงาน และภาระหนี้สินต่างๆ การเตรียมสำรองเงินเพื่อไว้ใช้จ่ายยามเจ็บป่วยหรือฉุกเฉิน การเตรียมอาชีพสำรองเงินเพื่อไว้ใช้จ่ายยามเจ็บป่วยหรือฉุกเฉิน

วรรณรา ชื่นวัฒนา (2557, น. 197) การเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย เป็นการเลือกที่อยู่อาศัย ขึ้นอยู่กับความตั้งใจของบุคคล สภาพการณ์ของครอบครัว ญาติพี่น้องที่จะเอื้ออำนวย ตลอดจนสถานภาพการเงินของผู้สูงอายุในขณะนั้น สำหรับครอบครัวไทยแล้วผู้สูงอายุทั่วไปนิยมอาศัยอยู่กับบุตรหลาน แต่ผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียวควรวางแผนเรื่องที่อยู่อาศัยตั้งแต่นั้นๆ เพื่อให้เกิดความพร้อมและความมั่นคงในบ้านปลายของชีวิต

Burnside, 1981 อ้างถึงใน สุภาลักษณ์ จันทา (2560, น. 22) การเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพร่างกาย ในวัยหลังเกษียณอายุระบบการทำงานของร่างกายต่างๆ จะมีการเสื่อมลงอย่างเห็นได้ชัด โอกาสการเกิดโรคค่อนข้างง่ายกว่าวัยหนุ่มสาว และ เมื่อถ้าเป็นแล้วต้องใช้เวลารักษานาน รายงานการวิจัยการศึกษาสถานการณ์ความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันตามความต้องการและคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ พบว่า เรื่องปัญหาสุขภาพเป็นปัญหาหลักที่พบมากที่สุดในวัยผู้สูงอายุ (วัยหลังเกษียณอายุ) ผู้สูงอายุที่ศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาสุขภาพอย่างน้อย 1 ปัญหา

อรรถ ดิพนิจ (2556, น. 5) การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ เป็นการปรับเปลี่ยนทางสังคมให้เกิดการยอมรับให้ได้หลังจากการเกษียณอายุราชการซึ่งเป็นการลดปัญหาทางด้านความเครียดทำให้ปรับตัวหลังจากเกษียณอายุราชการได้ดียิ่งขึ้น

ทฤษฎีไร้ภาวะผูกพันนี้ อ้างถึงใน วันชัย แก้วสุมาลี (2552, น. 29) การเตรียมความพร้อมด้านการใช้เวลาว่าง เชื่อว่า การที่ผู้สูงอายุไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมและบทบาทของสังคมนั้น เป็นการถอนสถานภาพและบทบาทของตนให้แก่คนที่จะมีบทบาทได้ดีกว่าในระยะแรกนั้น ผู้สูงอายุจะรู้สึกวิตกกังวลและมีความบีบคั้น แต่ในที่สุดผู้สูงอายุก็จะยอมรับสภาพใหม่ คือ การไม่เกี่ยวข้องกับสังคม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วันชัย แก้วสุมาลี (2552, น. 123 - 124) จากผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มที่มีทัศนคติดี และกลุ่มที่มีทัศนคติไม่ดีในเรื่องการเตรียมตัวก่อนการเกษียณอายุการทำงาน มีความเชื่อในเรื่องของการเตรียมตัวก่อนการเกษียณอายุการทำงานในแต่ละด้านนั้นแตกต่างกัน โดยแต่ละกลุ่มย่อยต่างๆ มีจำนวนข้อความเชื่อที่ต่างกันโดยมีข้อความเชื่อที่แตกต่างกันตั้งแต่ 1 - ข้อความขึ้นไป ดังนั้นการที่เราจะปรับเปลี่ยนทัศนคติของกลุ่มบุคคลทำงานวัยผู้ใหญ่ในเขตกรุงเทพมหานครให้มีทัศนคติที่ดีสำหรับเรื่องของการให้กลุ่มตัวอย่างนั้นมีพฤติกรรมการเตรียมตัวก่อนการเกษียณอายุการทำงานในแต่ละด้านนั้น จึงต้องปรับเปลี่ยนความเชื่อดังกล่าวกับกลุ่มตัวอย่างตามแต่ละด้านที่ศึกษา ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านทรัพย์สินเงินทอง เพื่อที่จะสามารถทำให้กลุ่มตัวอย่างนั้นเกิดความเชื่อในเรื่องของการเตรียมตัวก่อนการเกษียณอายุการทำงานแต่ละด้านว่า เป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากกับการดำรงชีวิตในช่วงวัยเกษียณอายุการทำงาน จนสามารถทำให้ความเชื่อนั้นๆ สามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติของกลุ่มบุคคลดังกล่าวให้เล็งเห็นถึงความสำคัญในเรื่องของการเตรียมตัวก่อนการเกษียณอายุการทำงานแต่ละด้านได้ และสามารถทำให้กลุ่มบุคคลดังกล่าวมีพฤติกรรมในการเตรียมตัวก่อนการเกษียณอายุการทำงานในแต่ละด้านเพิ่มขึ้นได้นั่นเอง

ฉัตรรัตน์ วราบุญนาคริรมย์ (2558) ได้ศึกษาเรื่องการเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงานบริษัท ยูเซ็น โลจิสติกส์ (ประเทศไทย) จำกัด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การรับรู้การเตรียมความพร้อม การเกษียณอายุของพนักงานเจนเนอเรชันบี (Generation B) เจนเนอเรชันเอ็กซ์ (Generation X) และเจนเนอเรชันวาย (Generation Y) บริษัท ยูเซ็น โลจิสติกส์ (ประเทศไทย) จำกัด 2) พฤติกรรมการเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงานเจนเนอเรชันบี เจนเนอเรชันเอ็กซ์และเจนเนอเรชันวาย บริษัท ยูเซ็น โลจิสติกส์ (ประเทศไทย) จำกัด 3) การเปรียบเทียบพนักงานเจนเนอเรชันบี เจนเนอเรชันเอ็กซ์ และเจนเนอเรชันวาย บริษัท ยูเซ็น โลจิสติกส์ (ประเทศไทย) จำกัด ต่อการรับรู้และพฤติกรรมการเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุ 4) ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้และพฤติกรรมในการเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุ พนักงานบริษัท ยูเซ็น โลจิสติกส์ (ประเทศไทย) จำกัด ในกลุ่มเจนเนอเรชันบี เจนเนอเรชันเอ็กซ์ และเจนเนอเรชันวาย ทั้งหมด 119 คน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 21-34 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด สถานภาพโสดไม่มีบุตรมากที่สุด จำนวนสมาชิกในครอบครัวมี 3-4 คน อีกทั้งมีภาระเลี้ยงดูครอบครัว 1-2 คน เป็น เจ้าของที่พักอาศัย ส่วนใหญ่มีหนี้สินหรือภาระผ่อนค่าใช้จ่าย ไม่ได้วางแผนด้านการทำประกันสุขภาพและประกันชีวิต

เพราะส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัว สุขภาพแข็งแรง โดยกลุ่มตัวอย่างมากที่สุดมีอายุงานมากกว่า 11 ปี เป็นพนักงานตำแหน่งปฏิบัติงานส่วนใหญ่ รายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 10,000-20,000 บาท

อรรถ ดีพินิจ (2556) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความต้องการการเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพก่อนการเกษียณอายุราชการของข้าราชการพลเรือน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา และเปรียบเทียบความต้องการการเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพก่อนการเกษียณอายุราชการของข้าราชการพลเรือน กลุ่มตัวอย่างคือ ข้าราชการพลเรือนสามัญ ที่มีอายุ 50-59ปี จำนวน 420 คน ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการการเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพก่อนการเกษียณอายุราชการของ ข้าราชการพลเรือนทุกด้านอยู่ในระดับมาก ส่วน เพศ ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันของข้าราชการพลเรือน มีความต้องการการเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพก่อนการเกษียณอายุราชการไม่แตกต่างกัน

วรวรรณ ชัยชื่อ (2556) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุข้าราชการทหารบกประจำการ ณ กรมการทหารสื่อสาร กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยด้านประชากรศาสตร์กับการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุของข้าราชการทหารบกประจำการ ณ กรมการทหารสื่อสาร กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างคือ ข้าราชการทหารบกที่มีสัญชาติไทยและปฏิบัติหน้าที่อยู่ในกรมการทหารสื่อสาร กรุงเทพมหานคร ที่มีอายุ 20-60 ปี จำนวน 281 คน ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการทหารบกประจำการ ณ กรมการทหารสื่อสาร กรุงเทพมหานครมีการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุในระดับมาก ส่วน อายุและระดับการศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุแตกต่างกัน ในขณะที่ เพศและสถานภาพที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุไม่แตกต่างกัน

สุภาลักษณ์ จันทา (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทผลิตอุปกรณ์แห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทผลิตอุปกรณ์กีฬาแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี ประชากรที่ใช้ คือ พนักงานบริษัทผลิตอุปกรณ์กีฬาแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรีที่มีช่วงอายุ 30 -44 ปีและช่วงอายุ 45-60 ปี จำนวน 1,079 คน ช่วงอายุ จากการศึกษาพบว่า ช่วงอายุที่แตกต่างกันมีการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุในภาพรวมไม่แตกต่างกัน อาจเกิดจากการที่พนักงานทั้ง 2 ช่วงอายุ เริ่มหันมาตระหนักและให้ความสนใจถึงการดูแลตัวเอง และหันมาใส่ใจเรื่องการเตรียมความพร้อมเพื่อการเกษียณอายุในด้านต่างๆกันมาก อีกทั้งในปัจจุบันมีข่าวสารและประเด็นที่พูดถึงการเกษียณอายุและการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุมากขึ้น เห็นได้จากที่ภาครัฐบาลได้จัดทำ

แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2545-2564) ขึ้น โดยมีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเตรียมความพร้อมของประชาชนเพื่อวัยสูงอายุที่มีคุณภาพ 2) ด้านการส่งเสริมผู้สูงอายุ 3) ด้านระบบคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ 4) ด้านการประมวลและพัฒนางานด้านผู้สูงอายุ 5) การติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบไม่ทดลอง (Non-Experimental Design) เป็นการวิจัยที่มีการศึกษาตามสภาพที่เป็นไปตามธรรมชาติ โดยไม่มีการจัดกระทำหรือควบคุมตัวแปรใด ๆ เป็นการรวบรวมข้อมูลภาคสนามแบบวิจัยตัดขวาง (Cross Sectional Studies) ใช้เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครซึ่งทางผู้วิจัยไม่ทราบจำนวนของประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครที่แน่นอน จึงใช้วิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยการเปิดตารางของ Taro Yamane (1973) เพื่อกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยทำการเลือกจากตารางแบบไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน หรือ ∞ (Infinity) โดยกำหนดค่าความคาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ที่ 5% ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% โดยผลจากการเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องทำการวิจัยจำนวน 400 ตัวอย่างและเลือกสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น การศึกษาในครั้งนี้จะอาศัยวิธีการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบสะดวก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์สถิติของผู้วิจัย เพื่อการตอบข้อสมมติฐานของการวิจัย การวิจัยนี้เป็นวิธีวิจัยเชิงสำรวจที่ใช้แบบสอบถามในลักษณะแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด โดยแบบสอบถามปลายปิดจะมีตัวเลือกของคำตอบให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบ ผู้วิจัยสามารถแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนบุตร ภาวะเลี้ยงดูครอบครัว ลักษณะที่อยู่อาศัย หนี้สินที่ต้องผ่อนชำระ อาชีพ มีคำถามจำนวน 10 ข้อ เป็นลักษณะคำถามแบบปลายปิดมีตัวเลือกคำตอบให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบข้อละ 1 คำตอบ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุ ประกอบด้วย (1) ด้านสุขภาพร่างกาย (2) ด้านพฤติกรรมจิตใจ (3) ด้านเศรษฐกิจ (4) ด้านที่อยู่อาศัย (5) ด้านการใช้เวลาว่าง มีจำนวนข้อคำถาม 28 โดย

แต่ละข้อเป็นคำถามวัดระดับความเห็น 5 ระดับ (Rating Scale) ดังนี้ ระดับ 5 = มีระดับความเห็นมากที่สุด, ระดับ 4 = มีระดับความเห็นมาก, ระดับ 3 = มีระดับความเห็นปานกลาง, ระดับ 2 = มีระดับความเห็นน้อย, ระดับ 1 = มีระดับความเห็นน้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้แบ่งช่วงของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุของประชากรในกรุงเทพมหานครด้วยการหาความกว้างของอันตรภาคชั้น โดยการใช้สูตรการหาความกว้างของอันตรภาคชั้น กำหนดให้ $1.00 - 1.80 =$ มีระดับความเห็นน้อยที่สุด, $1.81 - 2.60 =$ ความเห็นน้อย, $2.61 - 3.40 =$ มีระดับความเห็นปานกลาง, $3.41 - 4.20 =$ มีระดับความเห็นมาก, $4.21 - 5.00 =$ มีระดับความเห็นมากที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นข้อคำถามแบบปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ “การเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุการทำงาน” ว่ามีความจำเป็นหรือไม่ อย่างไร จำนวน 1 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- ร้อยละ (Percentage) และความถี่ (Frequency) ใช้วิเคราะห์ตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงกลุ่ม ในวิจัยเรื่องนี้ใช้อธิบายข้อมูลลักษณะปัจจัยด้านประชากรของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนบุตร ภาระเลี้ยงดูครอบครัว ลักษณะที่อยู่อาศัย หนี้สินที่ต้องผ่อนชำระ และอาชีพ

- ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้วิเคราะห์ตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงในวิจัยเรื่องนี้ใช้อธิบายการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุ ได้แก่ ด้านสุขภาพร่างกาย ด้านพฤติกรรมจิตใจ ด้านเศรษฐกิจ ด้านที่อยู่อาศัย และด้านการใช้เวลาว่าง ของประชากรในกรุงเทพมหานคร

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- เพื่อศึกษา เพศ และภาระหนี้สินหรือภาระผ่อนค่าใช้จ่าย ต่างกันมีผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุของประชากรในกรุงเทพมหานครต่างกัน โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ t-test

- เพื่อศึกษาประชากรในกรุงเทพมหานครที่มี อายุ, สถานภาพ, ระดับการศึกษา, รายได้, จำนวนบุตร, ภาระเลี้ยงดูครอบครัว, ที่พักอาศัย, อาชีพ ต่างกันมีผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุต่างกัน โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) หากพบความแตกต่างจะนำไปสู่การเปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD

ผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 21 – 34 ปี สถานภาพโสด ระดับการศึกษาปริญญาตรี รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 20,000 บาท ไม่มีบุตร ไม่มีภาระเลี้ยงดูครอบครัว พักอาศัยอยู่กับครอบครัว มีหนี้สิน และประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน

การเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 และค่า S.D. เท่ากับ 0.78 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63

ผลการเปรียบเทียบการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุของประชากรในกรุงเทพฯ จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนบุตร ภาระเลี้ยงดูครอบครัว ลักษณะที่อยู่อาศัย หนี้สินที่ต้องผ่อนชำระ และอาชีพ สามารถสรุปการวิจัยได้ดังนี้

- ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของประชากรในกรุงเทพมหานครที่มีระดับการศึกษา จำนวนบุตร ที่พักอาศัย และหนี้สินหรือภาระผ่อนค่าใช้จ่ายต่างกัน ทำให้การเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุต่างกัน

- ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของประชากรในกรุงเทพมหานครที่มีเพศ อายุ สถานภาพ รายได้ต่อเดือน ภาระเลี้ยงดูครอบครัว และอาชีพต่างกัน ทำให้การเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุไม่ต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุของประชากรในกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรวรรณ ชัยชื่น (2556) ที่ได้ศึกษาการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุของข้าราชการทหารประจำการ ณ กรมทหารสื่อสาร กรุงเทพมหานคร พบว่า ความแตกต่างระหว่างปัจจัยด้านประชากรศาสตร์กับการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุของข้าราชการทหารบกประจำการ ณ กรมทหารสื่อสารกรุงเทพ ในด้านการเตรียมความพร้อมด้านการเงิน การเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย การเตรียมความพร้อมด้านเวลา ทำให้รู้ระดับความสำคัญในการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุ ของข้าราชการทหารประจำการ ณ กรมทหารสื่อสาร กรุงเทพมหานคร ซึ่งแม้ข้าราชการจะมีระบบการออมเพื่อการเกษียณ หรือกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ แต่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถามได้ เพราะผู้ตอบแบบสอบถามยังคงให้ความสำคัญในด้านการเตรียมความพร้อมด้านการเงิน และการเตรียมความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย โดยให้ความสำคัญอยู่ในระดับแรก รองลงมาคือการเตรียมความพร้อมด้านเวลา การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ และการเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพร่างกาย ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุของประชากรในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประชากรศาสตร์ของประชากรในกรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของประชากรในกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกัน ทำให้การเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุ โดยรวมไม่ต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วันชัย แก้วสุมาลี (2552) ได้ศึกษาเรื่องบุคคลทำงานวัยผู้ใหญ่ในเขตกรุงเทพมหานครเพศหญิงและเพศชาย มีการเตรียมตัวก่อนการเกษียณอายุการทำงานในด้านจิตใจ และด้านทรัพย์สินเงินทองไม่แตกต่างกัน เนื่องจากรูปแบบและวิถีการดำเนินชีวิตของทั้งเพศหญิงและเพศชายในเขตชุมชนเมืองหลวงนั้น มีรูปแบบการดำเนินชีวิตที่ไม่แตกต่าง

2.2 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของประชากรในกรุงเทพมหานครที่มีอายุต่างกันทำให้การเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุ โดยรวมไม่ต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จินฉัตรณ์ วราบุญนาคริรมย์ (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงาน บริษัทยูเซ็น โลจิสติกส์ (ประเทศไทย) จำกัด พบว่าพนักงานแต่ละเจนเนอเรชันมีการรับรู้การเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุไม่แตกต่างกัน เนื่องจากการรับรู้การเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุเป็นสิ่งที่ทุกคนทราบโดยทั่วกัน ไม่ได้มีข้อจำกัดหรือการไม่เข้าถึงข้อมูลในเรื่องนี้

2.3 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของประชากรในกรุงเทพมหานครที่มีสถานภาพต่างกันทำให้การเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุ โดยรวมไม่ต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน สอดคล้องผลการวิจัยของวรวรรณ ชัยชื่น (2556) พบว่าสถานภาพที่แตกต่างกันไม่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกันของข้าราชการทหารบกประจำการ ณ กรมการทหารสื่อสาร กรุงเทพมหานครเนื่องจากบุคลากรไม่ว่าจะโสด สมรส หม้าย หรือหย่าร้าง ต่างต้องมีการเผชิญกับการเข้าสู่ วัยเกษียณเช่นเดียวกัน และเตรียมพร้อมสำหรับชีวิตบั้นปลายทั้งในด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านการเงิน และการดำเนินชีวิตให้มากขึ้น เพื่อความเป็นอยู่ในอนาคตที่ดีและมีความสุข

2.4 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของประชากรในกรุงเทพมหานครที่มีระดับการศึกษาต่างกันทำให้การเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุ โดยรวมต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานสอดคล้องผลการวิจัยของ วรวรรณ ชัยชื่น (2556) พบว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกันของข้าราชการทหารบกประจำการ ณ กรมการทหารสื่อสาร กรุงเทพมหานคร เนื่องจากบุคลากรที่มีระดับการศึกษาดีหรือสูงจะรู้จักแสวงหาข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองจากแหล่งสื่อต่าง ๆ จากเพื่อนร่วมงานที่เกษียณอายุทำงานแล้ว หรือจากการที่เคยได้รับการอบรมในเรื่องการเตรียมความพร้อมก่อนการ

เกษียณอายุจากหน่วยงานอื่น ๆ มาบ้างแล้ว ส่วนคนที่มีการศึกษาไม่สูงจะมีการเตรียมตัวเพื่อการเกษียณน้อยใน ทุกด้าน รวมถึงไม่ค่อยเล็งเห็นความสำคัญ หากไม่ใกล้เข้าสู่วัยเกษียณ

2.5 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของประชากรในกรุงเทพมหานครที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันทำให้การ เตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุ โดยรวมไม่ต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วัน ชัย แก้วสุมาลี (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและพฤติกรรมในการเตรียมตัวก่อนการ เกษียณอายุการทำงานในบางกลุ่มมีค่าความสัมพันธ์ในระดับต่ำมากจนไม่มีนัยสำคัญ กลุ่มที่ชัดเจนคือ กลุ่มรายได้ 5,000 – 10,000 บาท และรายได้ 10,001 – 20,000 บาท ซึ่งอาจเป็นเพราะในเรื่องการเตรียมตัวทางด้าน ทรัพย์สินเงินทองที่กลุ่มบุคคลดังกล่าวยังคงไม่ได้ให้ความสำคัญมากนัก เนื่องจาก กลุ่มบุคคลดังกล่าวนี้มีสภาพ คล่องทางด้านการเงินน้อยมาก ซึ่งส่งผลให้ไม่สามารถมีเงินใช้จ่ายได้สะดวกสบาย และไม่สามารถมีเงินเหลือใน การออมเงินจนไม่สามารถวางแผนการใช้จ่ายเงินและเก็บออมทรัพย์สินได้

2.6 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของประชากรในกรุงเทพมหานครที่มีจำนวนบุตรต่างกันทำให้การ เตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุ โดยรวมต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐาน สอดคล้องผลการวิจัยของ สจี กุลธวัช วงศ์ และคณะ (2560) ศึกษาการเปรียบเทียบปัจจัยลักษณะข้อมูลทั่วไปแตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการเตรียม ตัวก่อนการเกษียณอายุการทำงานแตกต่างกัน พบว่า พนักงานของเทศบาลในจังหวัดอุดรธานีมีปัจจัยส่วนบุคคล ที่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากการใช้ชีวิตและการมีครอบครัวเป็นตัวแปรสำคัญที่จะต้องมีการดูแลบุตรหลาน ใน การส่งเสียเล่าเรียน การใช้ชีวิตในสังคมที่เปลี่ยนไป

2.7 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของประชากรในกรุงเทพมหานครที่มีภาระเลี้ยงดูครอบครัวต่างกันทำ ให้การเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุ โดยรวมไม่ต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ของ สจี กุลธวัชวงศ์ และ คณะ (2560) ศึกษาการเปรียบเทียบปัจจัยลักษณะข้อมูลทั่วไปแตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการเตรียมตัวก่อน การเกษียณอายุการทำงานแตกต่างกัน พบว่า พนักงานของเทศบาลในจังหวัดอุดรธานีมีปัจจัยส่วนบุคคลที่ แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากการใช้ชีวิตและการมีครอบครัวเป็นตัวแปรสำคัญที่จะต้องมีการดูแลบุตรหลาน ใน การส่งเสียเล่าเรียน การใช้ชีวิตในสังคมที่เปลี่ยนไป

2.8 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของประชากรในกรุงเทพมหานครที่มีที่พักอาศัยต่างกันทำให้การ เตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุ โดยรวมต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐาน ผลการวิจัยของ สจี กุลธวัชวงศ์ และ คณะ (2560) ศึกษาการเปรียบเทียบปัจจัยลักษณะข้อมูลทั่วไปแตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการเตรียมตัวก่อน การเกษียณอายุการทำงานแตกต่างกัน พบว่า พนักงานของเทศบาลในจังหวัดอุดรธานีมีปัจจัยส่วนบุคคลที่

แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากการใช้ชีวิตและการมีครอบครัวเป็นตัวแปรสำคัญที่จะต้องมีการดูแลบุตรหลาน ในการส่งเสียเล่าเรียน การใช้ชีวิตในสังคมที่เปลี่ยนไป

2.9 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของประชากรในกรุงเทพมหานครที่มีหนี้สินหรือภาระผ่อนค่าใช้จ่าย ต่างกันทำให้การเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุ โดยรวมต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐาน สอดคล้องผลการวิจัย ของ วรวรรณ ชัยชื่น (2556) พบว่ารายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุในภาพรวมแตกต่างกันของข้าราชการทหารบกประจำการ ณ กรมการทหารสื่อสาร กรุงเทพมหานคร

2.10 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของประชากรในกรุงเทพมหานครที่มีอาชีพต่างกันทำให้การเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุ โดยรวมไม่ต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ประชากรในกรุงเทพมหานครมีอาชีพที่แตกต่างกัน ไม่เป็นตัวกำหนดระดับการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุ สอดคล้อง สอดคล้องกับทฤษฎีการถดถอยจากสังคม (disengagement theory) ที่กล่าวเกี่ยวกับ ผู้สูงอายุจึงหาทางออก โดยการแสวงหาตำแหน่งงานที่พวกเขาเป็นผู้นำโดยผู้สูงอายุจะพยายามหลีกเลี่ยง หลีกหนีจากความกดดัน และความตึงเครียดจากการถอนตัวออกมาจากสังคม อ้างถึงใน วันชัย แก้วสุมาลี (2552, น. 29)

ข้อเสนอแนะ

1. การเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณของประชากรในกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านเศรษฐกิจ และด้านที่พักอาศัย ยกเว้นด้านการใช้เวลาว่างที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น เพื่อให้การเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพในทุกด้าน ตัวประชากรควรตระหนักถึงความสำคัญของการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุ และเริ่มต้นวางแผนการดำเนินชีวิตภายหลังเกษียณอายุ เพื่อจะได้ใช้ชีวิตหลังเกษียณได้อย่างมีความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดี ขณะเดียวกับหน่วยงานหรือหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ควรมีนโยบายหรือมาตรการเพื่อสนับสนุนให้ประชากรในกรุงเทพมหานครตระหนักถึงความสำคัญของการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณ เช่น มีการจัดทำคู่มือการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุ แจกให้แก่วิทยุหนุ่มสาวที่เริ่มเข้าสู่วัยทำงาน หรือจัดให้มีการจัดอบรม หรือสัมมนาเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุให้แก่ประชากรในกรุงเทพมหานคร เช่น ความรู้เกี่ยวกับการลงทุนและออมเงิน ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพเสริม การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และความรู้เกี่ยวกับแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำเพื่อการซื้อที่อยู่อาศัย

2. ผลการเปรียบเทียบการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุของประชากรในกรุงเทพ ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของประชากรในกรุงเทพมหานครที่มีระดับการศึกษา จำนวนบุตร ที่พักอาศัย และหนี้สินหรือ

ภาระผ่อนค่าใช้จ่ายต่างกัน ทำให้การเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุต่างกัน ดังนั้นควรให้ความสนใจกับ ประชากรกลุ่มดังกล่าวเป็นพิเศษ ในด้านความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุสำหรับกลุ่ม ที่มีการเตรียมตัวก่อนเกษียณน้อยๆ เช่น กลุ่มประชากรที่มีการศึกษาน้อย หรือมีปัญหาเรื่องภาระครอบครัว และ หนี้สินส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณในระดับที่ต่ำกว่าประชากรกลุ่มอื่นๆ เพื่อช่วยประชากรกลุ่ม ดังกล่าวลดความวิตกกังวล มีทัศนคติที่ดีต่อผู้สูงอายุ สามารถปรับตัวต่อการดำรงชีวิตภายหลังเกษียณอายุได้ อย่างมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี รวมทั้งลดภาระของครอบครัวและของรัฐที่จะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดูแลผู้ เกษียณอายุ

เอกสารอ้างอิง

- จิณณรัตน์ วราบุญนาคริรมย์ (2558). การเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงาน บริษัทยูเซ็็น โลจิสติกส์ (ประเทศไทย) จำกัด .มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
- วรรณรา ชื่นวัฒนา (2557). การเตรียมตัวเข้าสู่วัยสูงอายุ. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี, 6, น. 197-202
- วรวรรณ ชัยชื่อ (2556). การเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุของข้าราชการทหารบกประจำการ ณ กรมการ ทหารสื่อสาร กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยศิลปากร, คณะวิทยาการจัดการ
- วันชัย แก้วสุมาลี (2552). ความเชื่อ ทัศนคติ และพฤติกรรมการเตรียมตัวก่อนการเกษียณอายุการทำงานของ บุคคลทำงานวัยผู้ใหญ่ในเขตกรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ
- สุภาลักษณ์ จันทา (2560). การเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณของพนักงานบริษัทผลิตอุปกรณ์กีฬาแห่งหนึ่ง ในจังหวัดชลบุรี. มหาวิทยาลัยบูรพา, คณะการจัดการและการท่องเที่ยว
- อนรรฆวีปะวีร์ เกิดแย้ม. (2560). การวางแผนที่อยู่อาศัยหลังเกษียณของคนทำงาน 3 ช่วงวัยกรณีศึกษา: ธนาคารอาคารสงเคราะห์ การเคหะแห่งชาติ และบริษัท แกรนด์ คาแนล แลนด์ จำกัด (มหาชน). วิทยานิพนธ์
- อรรถ ดีพิณีจ (2556) ความต้องการการเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพก่อนการเกษียณอายุราชการของ ข้าราชการพลเรือน. วิทยานิพนธ์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยปรัชญามหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.